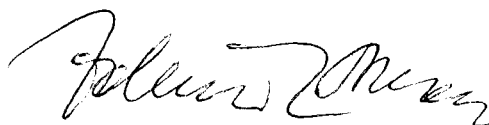

Předložená bakalářská práce se zabývá otázkami lokace v literárním díle a analýzou prostoru v jednom z nejvýznamnějších románů Grahama Greena *Jádro věci* (*The Heart of the Matter*). Vzhledem k tomu, že pojetí prostoru je u Greena velmi specifické, ba že složitě významově strukturované dějiště tvoří snad nejdůležitější stavební prvek jeho děl, považují výběr tématu za šťastný a sám o sobě přínosný krok.

Práce Jindry Šánělové se dělí na dvě části. První, zabírající polovinu celé práce, představuje některé významné moderní teorie prostorovosti ve snaze položit teoretická východiska pro zkoumání daného tématu. Šánělová, vědoma si poměrně malé rozpracovanosti této problematiky, poukazuje na strukturalistické koncepce prostoru u Mieke Balové a Jurije Lotmana, na Bachtinovu teorii chronotopu a především na nedávnou práci Wesleyho Korta, představující podle autorových slov „narrative-based theory of place-relations“. I vzhledem k tomu, že se Kort zabývá dílem G. Greena, bere J. Šánělová jeho pojetí za základ svého rozboru (a exopozé Kortovy teorie věnuje snad až neúměrně velký prostor). Přitom je ovšem zároveň nutno podotknout, že nepřijímá jeho pohled na Greenovo dílo bez výhrad a nekriticky – naopak v souvislosti s *Jádrem věci* celkem oprávněně zpochybňuje Kortovu tezi o orientaci Greenových děl k budoucnosti.

Druhá, analytická část práce se pokouší detailně komentovat prvky určující charakter prostorovosti v románu – africké dějiště se specifickým klimatem, pojem domova, vztah postav k Anglii, neutrální prostor lodi či samu ústřední postavu majora Scobieho a jeho roli v rámci daného prostoru. Je nasnadě, že jde o prvky, které mají z hlediska prostorovosti různou „intenzitu“, a proto ne každému z nich je věnováno stejně pozornosti. Přitom by některé pouze stručně zmíněné motivy zasluhovaly rozpracovat více; zde mám na mysli především metaforický prostor náboženský, katolický (zastoupený konkrétním prostorem kostela, ale i určitým duchovním „prostorem“ Scobieho myslí). Na druhou stranu se zdá, že prizmatem prostoru se dá komentovat i mnoho na první pohled neprostorového. V tomto širším smyslu vrcholí výklad J. Šánělové rozбором ústřední postavy majora Scobieho z hlediska jeho (téměř metafyzického, to ovšem v práci řečeno není) sepětí s prostorem afrického koloniálního přístavu. Interakce postavy s prostředím je zřejmá na více rovinách, ne zcela nesporné je však tvrzení, že Scobie lpí na tomto specifickém, ne docela přirozeném prostředí, neboť pro něho představuje vhodnou výmluvu. Z ostatního Greenova díla vysvítá, že jeho postavy zabředávají do podobných situací i v prostředí méně výlučném, že právě ony jsou původci a determinanty toho, co zdánlivě stojí mimo ně, tedy situace ve svém okolí, ať je geograficky či sociálně jakékoli. Jistě: “His almost ascetic life would be socially unfit to a man of his situation in any civilized country” (str. 36), ale právě o to greenovští Scobiové málo dbají. Stálo by tedy za to prozkoumat postavu majora Scobieho z perspektivy celého Greenova díla, to je ovšem úkol pro jiný typ práce.

Úhrnem je možné považovat bakalářskou práci Jindry Šánělové za pozoruhodný pokus o uchopení problematiky prostoru v moderní literatuře. Doporučuji ji k obhajobě a prozatím navrhuji hodnocení mezi známkami **výborně** a **velmi dobře**, a to pro poněkud nevyrovnaný poměr mezi částí teoretickou a analytickou.

PhDr. Zdeněk Beran